

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- lyst til at gøre en forskel

Tillæg III til miljøgodkendelse af kvægbrug

Tinghøjgård
Doverhøjvej 15
9600 Aars
V/ Hans Peder Hornbjerg

Dato for
tillægsgodkendelse:
15-08-2016

Indholdsfortegnelse

1 Resume	3
2 Afgørelse	4
3 Vilkår.....	5
3.1 Generelle forhold.....	5
3.2 Husdyrproduktion og anlæg.....	5
3.5 Arealer.....	6
3.6 Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	6
4 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering	7
4.1 Generelle forhold.....	7
4.2 Husdyrproduktion og anlæg.....	8
4.5 Arealer.....	16
4.6 Tilsyn, kontrol og egenkontrol.....	20
4.7 Alternativer	20
5 Øvrige oplysninger	21
5.1 Andre tilladelser	21
5.2 Retsbeskyttelse.....	21
5.3 Offentliggørelse.....	21
5.4 Tilsynsmyndighed.....	21
5.5 Klage og søgsmål	21
5.6 Underretning	22
5.7 Stamoplysninger	23
Bilag 1 Alle gældende for husdyrbruget (Vilkår fra godkendelsen samt tillæg I, II og III)	
Bilag 2 Bygningsoversigt	
Bilag 3 Kort: Anlæg, naboer og natur	
Bilag 4 Kort: Arealer	
Bilag 5 Kort: Arealer indenfor følsomt indvindingsområde (grundvand)	
Bilag 6 Kort: Arealer nær sårbar natur	
Bilag 7 Udtalelse fra Aalborg Kommune	
Bilag 8 Projektbeskrivelse (ikke vedlagt - kan rekvireres)	
Bilag 9 IT ansøgning nr. 86.673 vers. 2 (ikke vedlagt - kan rekvireres)	

1 Resume

Der er søgt om en udvidelse af det miljøgodkendte kvægbrug på Doverhøjvej 15, 9600 Aars. Ejendommens kvæghold består af malkekøer med tilhørende kælvekvier og småkalveopdræt. Kvægbruget blev miljøgodkendt til en produktion på 500 dyreenheder (DE) i 2008, til en produktion på 791 DE i 2011 og til en produktion på 1.043 DE i 2015. Kvægbruget ønskes nu udvidet til 1.626 DE. Der er desuden søgt om opførelse af to kostalde, et malkecenter og en gyllebeholder samt ændret anvendelse af den gamle malkestald til småkalve.

Den ansøgte husdyrproduktion overholder husdyrbruglovens beskyttelsesniveau for lugt, og vi vurderer, at produktionen kan ændres uden væsentlig gener for naboerne.

Produktionen overholder ligeledes husdyrbruglovens beskyttelsesniveau for ammoniak, og vi vurderer, at driften af husdyrbruget ikke vil forringe naturens tilstand i området.

Husdyrgødningen afsættes dels på bedriftens 658,8 ha og dels til forarbejdning i et gårdbiogasanlæg/til 3. mand. Der er foretaget projektilpasninger i form af ekstra efterafgrøder, for at sikre at tilførslen af husdyrgødning på udbringningsarealerne ikke vil påvirke natur, grund- eller overfladevand væsentligt.

Vi vurderer desuden, at kvægbrugets indretning og drift er baseret på tidssvarende og miljøvenlig teknik, kaldet BAT (bedste anvendelige teknik) – også selvom Miljøstyrelsens vejledende BAT-niveau er overskredet.

Vi vurderer samlet set, at det ansøgte husdyrbrug - med de vilkår, der er stillet - ikke vil medføre væsentlige miljømæssige påvirkninger, og at det kan drives på en måde, som er forenelig med hensynet til omgivelserne.

2 Afgørelse

Vesthimmerlands Kommune meddeler hermed en tillægsgodkendelse efter § 12.3 i husdyrbrugloven¹ til en udvidelse af kvægbruget på Doverhøjvej 15, 9600 Aars. Ejendommen er knyttet til CVR-nr. 63105252, P-nummer 1012492282 og CHR-nr. 30752.

Tillægsgodkendelsen er givet på de vilkår, som er beskrevet i afsnit 3. Vilkårene supplerer vilkårene i godkendelsen og de to første tillægsgodkendelser, der som udgangspunkt stadig er gældende (se bilag 1, hvor alle husdyrbrugets vilkår er samlet).

Tillægsgodkendelsen omfatter

Tillægget omfatter en udvidelse af kvægholdet til 956 malkekøer af tung race og 65 jersey-malkekøer med tilhørende kælvkvier (23-24 mdr.) og småkalve (0-0,5 mdr.), i alt 1.626 DE på Doverhøjvej 15, 9600 Aars, matr. nr. 1cb Gunderstedgård Hovedgård, Gundersted. Tillægget omfatter desuden en udvidelse af staldanlægget i form af to nye kostalde, et nyt malkecenter, en ny gyllebeholder samt godkendelse af bedriftens udbringningsarealer.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser - også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til godkendelserne.

Vurdering

Ansøgningsmaterialet er gennemgået, vurderet og fundet tilfredsstillende i forhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3².

Vi vurderer, at udvidelsen af kvægbruget ikke vil medføre væsentlige miljømæssige påvirkninger, når de anførte vilkår overholdes. Vi vurderer i øvrigt, at kvægbruget kan drives på en måde, som er forenelig med hensynet til omgivelserne. Vi vurderer endvidere, at projektet ikke vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som uden for Natura 2000 områder. På baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse vurderer vi derfor, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for plante- og dyrearter. Endeligt vurderer vi, at kvægbruget lever op til bedste anvendelige teknologi (BAT).

Vesthimmerlands Kommune
d. 15-08-2016

Lene Louise Buur
Biolog

Godkendelsen er gældende fra d. 15-08-2016. Klagefristen udløber d. 12-09-2016.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13-05-2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrbrugloven)

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 44 af 11-01-2016 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

3 Vilkår

3.1 Generelle forhold

1. Tillægsgodkendelsen bortfalder, hvis projektet ikke er påbegyndt senest 2 år efter, der er meddelt godkendelse. Derefter gives en frist på yderligere 3 år til at fuldende det ansøgte projekt.

3.2 Husdyrproduktion og anlæg

2. Nybyggeriet skal opføres i samme farver og stil som de eksisterende bygninger, dvs. lyse søsten, teglfarvede (rødbrune) gavle og gråt eternittag.
3. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Dyr (vægt/alder/ydelse)	Staldtype	Antal dyr	DE
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Ny kostald 1: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	180	283,6
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Ny kostald 2: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	180	283,6
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Eksisterende (ny) kostald: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	370	583,0
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Eksisterende (oprindelig) kostald: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	61	96,1
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Eksisterende velfærdsstald: Dybstrøelse (100 %)	160	252,1
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Eksisterende kalvestald: Dybstrøelse (100 %)	5	7,9
Årskøer jersey (10.500 EKM)	Eksisterende (oprindelig) kostald: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	65	84,0
Kvier st.r. (23-24 mdr.)	Eksisterende (oprindelig) kostald: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	20	11,8
Kvier st.r. (23-24 mdr.)	Eksisterende velfærdsstald: Dybstrøelse (100 %)	15	8,8
Kvier jersey (23-24 mdr.)	Eksisterende velfærdsstald: Dybstrøelse (100 %)	5	2,3
Kviekalve st.r. (0-0,5 mdr.)	Gl. malkestald: Dybstrøelse (100 %), på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder	30	6,7
Tyrekalve st.r. (40-60 kg.)	Eksisterende kalvevogn: Dybstrøelse (100 %), på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder	430	5,6
Kviekalve jersey (0-0,5 mdr.)	Gl. malkestald: Dybstrøelse (100 %), på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder	5	0,8
DE i alt			1626,3

Vilkåret erstatter vilkår 5 i tillæg 2

3. tillægsgodkendelse af
Doverhøjvej 15, 9600 Aars

4. I alle de gyllebaserede stalde skal skraberne på det faste drænedede gulv lede gødning og urin væk fra gulvet hver 2. time/12 gange i døgnet. Skraberne skal være forsynet med en timer.

Vilkåret erstatter vilkår 8 og 9 i tillæg 2

5. Gyllebeholderne skal inspiceres mindst en gang om året, og evt. vedligeholdelse skal udføres.
6. Der må kun ske omrøring af gyllen kort tid før beholderen skal tømmes.
7. Transport af gylle til arealer, der ligger mere end 10 km fra husdyrbruget (areal nr. 601, 602, 603, 204, 205, 206, 206-01 og 207) skal ske med lastbil eller gyllevogn uden udspretningsudstyr.

3.5 Arealer

8. Dyreholdet må ikke udvides til mere end 1276,3 DE, før det er muligt at afsætte bedriftens resterende 350 DE husdyrgødning. Dette kan være til nyttilkomne udbringningsarealer og/eller gylleaftalearealer. I begge tilfælde skal arealerne godkendes efter husdyrbruglovens regler. Alternativ kan det være til et biogasanlæg, hvor der er indgået en skriftlig aftale, og under forudsætning af at den afgassede gødning ikke modtages retur.

9. Der skal anvendes et sædskifte, hvor andelen af roer, græs og græsefterafgrøder udgør minimum 1 % ud over det til enhver tid generelle krav for kvægbrug med op til 2,3 DE/ha (pt. 70 %).

Vilkåret erstatter vilkår 38 og 40 i tillæg 2

10. Ved udbringning af fast husdyrgødning på arealerne nær De Himmerlandske Heder og Navn Sø, skal der ske nedbringning af gødningen indenfor maksimalt 6 timer – uanset afgrødevalg. Det drejer sig om mark nummer: 11-0, 12-0, 117-0, 109-0, 704-0, 710-0a, 710-0b, 710-0c, 710-0d, 711-0a, 711-0b, 711-0c, 712-0 og 713-0 (se kortet i bilag 6).

Vilkåret erstatter vilkår 36 i tillæg 2

3.6 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

11. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med miljøgodkendelsen.
12. Dato for eftersyn af gyllebeholderne skal noteres i logbogen/driftsjournalen og forevises kommunen ved tilsyn/på forlangende.

4 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

4.1 Generelle forhold

Baggrund

Kvægbruget er miljøgodkendt til en produktion af malkekøer med tilhørende kælvekvier og småkalveopdræt. Produktionen blev godkendt til 500 dyreenheder (DE) i 2008, til 791 DE i 2011 og til 1.043 i 2015. Kvægbruget ønskes nu udvidet til 1.626 DE. Der er desuden ansøgt om en anlægsudvidelse i form af to nye stalde, et nyt malkecenter samt en ny gyllebeholder.

Ejendommen drives sammen med kvægbrugene på Doverhøjvej 18 samt Brusåvej 18 og 28. De store kalve og kvierne er på Doverhøjvej 18 og Brusåvej 18, mens der er både malkekøer og opdræt på Brusåvej 28. Vi vurderer, at de fire ejendomme skal betragtes som uafhængige anlæg³, selvom de har samme ejer og driftsherre. Dette begrundes i, at de teknisk set er oprettet og fungerer som selvstændige ejendomme uden fællesanlæg. Endeligt er afstanden mellem staldanlæggene så store, at de kan adskilles forureningsmæssigt (ammoniak, lugt, støj, støv mm.).

Udnyttelse, retsbeskyttelse og revurdering

H. P. Hornbjerg har ansøgt om en forlængelse af den generelle udnyttelsesfrist på 2 år til 5 år. I ansøgningsmaterialet er der fremlagt en tidsplan for projektet - herunder hvornår byggeri af anlægget vil finde sted:

1. De to stalde skal bygges i løbet af de første 2 år fra godkendelsen bliver givet
2. Umiddelbart efter skal der opføres en ny gyllebeholder
3. Slutteligt skal malkecentret med drivveje laves.

Da der er tale om en større udvidelse (to nye stalde, en ny gyllebeholder og et nyt malkecenter), og da besætningen skal udvides med egen avl, har kommunen godkendt en længere udnyttelsesfrist. Projektet skal dog være igangsat indenfor to år efter, der er meddelt godkendelse. "Igangsat" betyder, at der skal være indhentet en byggetilladelse, og der skal være indgået en retligt bindende aftale med relevante håndværkere eller entreprenører om udførelse af bygge- og anlægsarbejdet. Projektet skal desuden fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo. Det betyder, at det skal være afsluttet indenfor 5 år.

De vilkår, der er meddelt i godkendelsen, er gældende fra afgørelsesdatoen, med mindre andet fremgår af de enkelte vilkår. Der er 8 års retsbeskyttelse på de meddelte vilkår.

Ejendommens meddelte miljøgodkendelser skal jævnligt revurderes. Det betyder, at tilsynsmyndigheden (kommunen) skal tage godkendelserne op til revision hvert 10. år. Den første revurdering skal dog ske allerede efter 8 år. Ved revurderingen skal kommunen, hvis det er nødvendigt, fastsætte nye tidssvarende vilkår, der kan sikre en løbende minimering af forureningen fra husdyrbruget.

---

³ § 13 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og forarbejderne til denne bestemmelse.

4.2 Husdyrproduktion og anlæg

Produktion

Ejendommens husdyrproduktion udvides til 956 malkekøer (stor race) og 65 malkekøer (jersey) med tilhørende kælvkvier (23-24 mdr.) og småkalve (0-0,5 mdr.), i alt 1.626 DE.

Bedriftens maksimalt tilladte dyrehold er angivet i vilkår nr. 2. Det er antal dyr i besætningen/antal producerede dyr og ikke antal dyreenheder, der angiver den maksimale grænse for dyreholdet. Efterfølgende ændringer til husdyrbekendtgørelsen⁴ mht. beregningen af dyreenheder ændrer således ikke på det godkendte dyrehold.

Anlægsudvidelse

Ejendommen ligger mellem sommerhusområdet Gatten og landsbyen Gundersted. Den ligger i landzonen, i et område der er udpeget til jordbrugsformål i Kommuneplanen. Der er søgt om en udvidelse af ejendommens anlæg i form af to nye kostalde af 30*75 meter, et nyt malkecenter på 30*60 meter samt en ny gyllebeholder på 5.000 m³.

Vi anser udvidelsen af anlægget som erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift. Dette begrundes i, at de ansøgte anlæg har en landbrugsmæssig anvendelse, kvægproduktionen indgår/vil indgå som et led i landbrugsejendommens jordbrugsmæssige udnyttelse, og bygningerne udgør ikke fællesanlæg for andre/flere ejendomme. Selvom de nye kostalde og den nye gyllebeholder er relativt store, vurderer vi, at anlægget ikke får industriel karakter: Staldene placeres på en ejendom med en eksisterende bygningsmasse, der matcher de nye stalde, og der bliver et passende forhold mellem ejendommens bygninger og ejendommens jordtilliggende (staldanlægget vil udgøre knap 2,5 % af ejendommens samlede areal efter udvidelsen).

De ansøgte bygninger opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. De nye staldbygninger placeres ca. 15 meter øst for den eksisterende velfærdsstald, gyllebeholderen ca. 10 meter syd for den eksisterende gyllebeholder, og det nye malkecenter placeres 15-20 meter øst for den største af de eksisterende kostalde. Bygningerne opføres desuden uden væsentlig terrænregulering – dvs. det nye malkecenter opføres i samme kote som hovedparten af det eksisterende byggeri (kote 33+/-1), mens de nye stalde opføres i samme kote som velfærdsstalden, der ligger lidt højere end det øvrige byggeri (kote 36+/-1). De ansøgte bygninger opføres desuden i samme materialer og farver som de eksisterende bygninger; lyse søsten, teglfarvede (rødbrune) gavle og gråt eternittag. Endeligt opføres de nye stalde i samme længde som den eksisterende velfærdsstald.

Anlægget ligger i sin helhed inden for skovbyggelinjen. Forbuddet mod byggeri inden for skovbyggelinjen gælder imidlertid ikke for driftsbygninger, der er nødvendige for landbrugets drift. Anlægget ligger uden for alle øvrige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, områder med landskabelig værdi, værdifulde kulturmiljøer, udpegede lavbundsarealer, beskyttet natur, økologisk forbindelseslinjer samt geologisk værdifulde områder.

Vi konkluderer, at anlægsudvidelsen ikke vil dominere eller skæmme landskabet væsentligt, og vi accepterer derfor den ansøgte placering.

---

⁴Bekendtgørelse nr. 1318 af 26-11-2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen)

Afstandskrav

Afstandskravene på 50 meter til eksisterende og fremtidige byzoner, sommerhusområder, lokalplanlagte bolig- og rekreative områder i landzonen samt nabobeboelse er overholdt for hele anlægget⁵. Afstandskravet på 10 meter til ammoniakfølsomme naturtyper er ligeledes overholdt for hele anlægget⁶.

Afstandskravene til almene og ikke almene vandforsyningsanlæg, vandløb, søer og dræn, levnedsmiddelvirksomhed, vej, naboskel og beboelse på samme ejendom er ligeledes opfyldt for de nye stalde og den nye gyllebeholder⁷:

	Afstandskrav (m)	Afstand (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	125
Almene vandforsyningsanlæg	50	1850
Vandløb, dræn og søer	15 og 100	580
Offentlige vej og privat fællesvej	15	155
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25
Beboelse på samme ejendom	15	125
Naboskel	30	65

BAT

Med begrebet ”bedste anvendelige teknik” (BAT) menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som stadig er afvejet i forhold til de økonomiske udgifter. Nedenfor ses en beskrivelse af BAT ved udvidelsen af husdyrbruget.

BAT-niveau for ammoniak

Vi har valgt at vurdere BAT-niveauet for ammoniak med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsgrænseværdier for malkekvæghold på gyllesystemer (maj 2011) og udenfor gyllesystemer (februar 2012).

Miljøstyrelsens vejledende BAT-niveau på husdyrbruget er beregnet til 7927 kg N/år, på baggrund af emissionsgrænseværdierne for de enkelte dyregrupper – se tabellen nedenfor.

Stald	Dyr	Antal	BAT for staldtypen Kg N/dyr/år	kg N/år fra BAT-stalden
Nye gyllebaserede stalde	St.r. køer	360	6,84	2464,0
Nyere gyllebaseret stald	St.r. køer	370	7,31	2704,7
Eksisterende gyllebaseret stald	St.r. køer	61	7,31	445,9
Eksisterende dybstrøelsesstald	St.r. køer	160	10,04	1606,4
Eksisterende dybstrøelsesstald	St.r. køer	5	10,04	50,2

⁵ § 4 i husdyrgødningsbekendtgørelsen

⁶ § 7 i husdyrbrugloven

⁷ § 6 i husdyrgødningsbekendtgørelsen

3. tillægsgodkendelse af
Doverhøjvej 15, 9600 Aars

Eksisterende gyllebaseret stald	Jersey køer	65	6,2	403,0
Eksisterende gyllebaseret stald	st.r. kvier	20	3,99/4,91*	98,5
Eksisterende dybstrøelsesstald	St.r. kvier	15	3,15/3,87*	58,3
Eksisterende dybstrøelsesstald	Jersey kvier	5	2,37/3,03*	15,2
Eksisterende dybstrøelsesvogn	Kalve st.r.	30	1,57**	47,1
Eksisterende dybstrøelsesvogn	tyrekalve	430	0,07**	28,1
Eksisterende dybstrøelsesvogn	Kalve jersey	5	1,17**	5,8
I alt				7927,2

*korrigeret for afvigende vægt/alder

** værdier fra it-skemaet

Da den samlede ammoniakemission fra den udvidede produktion er beregnet til 8.219 kg N/år i it-ansøgningen, er det vejledende BAT-niveau som udgangspunkt overskredet med 292 kg N/år.

Men Hans Peder Hornbjerg har et højere omkostningsniveau end det, der er forudsat i miljøstyrelsens vejledende BAT-niveau. Dette skyldes, at han - efter dyrelægens anbefaling (dyrevelfærd/ reduceret smitterisiko⁸) - ønsker at opføre to mellemstore kostalde (til hver 284 DE) i stedet for en meget stor kostald (til 567 DE). Vi vurderer, at det dyrevelfærdsmæssige hensyn udløser en særlig BAT-vurdering, således at de to nye stalde skal betragtes hver for sig. Dermed bliver BAT-niveauet 7,31 kg N/dyr/år for de nye stalde og 8095 kg N/år for hele husdyrbruget. BAT-niveauet er dog stadig overskredet med 124 kg N/år i den udvidede produktion. Justeres emissionsgrænse-værdien til den nuværende norm for køer på gyllesystemer (pt. 7,38 kg N/år), er niveauet kun overskredet med 69 kg N/år.

Der findes en række mulige kombinationer af tiltag, der kan begrænse ammoniaktabet fra et husdyrbrug. Det drejer sig om staldindretning, fodring samt opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Vi har vurderet tiltagene i teksten nedenfor.

Staldindretning

Staldafsnit med gyllesystemer

Alle ejendommens eksisterende gyllebaserede staldafsnit er indrettet med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time. De to nye stalde ønskes opført med samme type staldgulv. Gulvene renholdes ved hurtigt ajleafløb og hyppige skrabninger mod et centralt placeret ajleafløb. Hyppigheden af skrabningerne er fastholdt med vilkår. Emissionen fra denne staldtype er så lav (7,31 kg N/dyr/år i it-ansøgningen), at den er blandt Miljøstyrelsens udpegede BAT-staldsystemer.

Som alternativ til det valgte gulv er der overvejet et spaltegulv, rundskyl og forsuring samt en skraber på spaltegulvet. Dette staldsystem har en meget lav ammoniakfordampning. Men Hans Peder Hornbjerg anvender sand i sengebåsene for at sikre en høj dyrevelfærd, og sand kan ikke kombineres med forsuring. Dertil kommer, at forsuring i små og mellemstore stalde er ikke økonomisk proportionalt, idet den samlede meromkostning er højere end 1 % når stalden

⁸ Besætningen var hårdt ramt af Mycoplasma i 2014

opføres til under 500 DE malkekøer⁹. Og en evt. skraber oven på spalterne vil fordyre staldsystemet yderligere.

Vi accepterer derfor, at der er fravalgt forsuring af hensyn til dyrevelfærd – specielt da alle nye og eksisterende gyllebaserede stalde lever fuldt op til BAT.

Staldafsnit med dybstrøelse

På ejendommen er der indrettet dybstrøelsesafsnit til kalvene på en kalvevogn og i den gamle malkestald samt til 50 % af kælvekvierne og til 16 % af køerne i velfærds-/kælvnings-/sygeafsnit. Der opføres ikke nye dybstrøelsesafsnit i forbindelse med projektet. Alle ejendommens dybstrøelsesafsnit er indrettet med 100 % dybstrøelse. Dybstrøelse betragtes som BAT, hvis strøelsen anvendes korrekt; bl.a. ved sikring af tilstrækkeligt med strøelse, hyppige strølesskift/en løbende tilførsel af halm samt en passende udformning af gulvet¹⁰. Staldsystemet er derfor blandt Miljøstyrelsens udpegede BAT-staldsystemer. Så da de eksisterende dybstrøelsesstalder har tæt betongulv/underlag, og der er sat vilkår til sikring af en god staldhygiejne og en tør overflade på dybstrøelsen (vilkår 2 og 10 i tillægsgodkendelse 2, se bilag 1), vurderer vi, at alle dybstrøelsesstalderne lever fuldt op til BAT.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Flydende husdyrgødning

Gyllen håndteres og opbevares i tætte kanaler og i gyllebeholderne. Ejendommens eksisterende gyllebeholdere fra 2000 (kontrolleret i 2010) og 2008 er på hhv. 3.200 og 5000 m³, og den nye beholder bliver ligeledes på 5.000 m³.

I de gældende godkendelser er der krav om 9 måneders opbevaringskapacitet (vilkår 11 tillægsgodkendelse 2, se bilag 1). Vilkåret sikrer opbevaring af husdyrgødningen, indtil tilførsel på markerne kan udføres, så vilkåret bevares uændret. Vi vurderer, at opbevaringskapaciteten for husdyrgødningen hermed lever op til BAT¹¹.

Vi har suppleret med vilkår om, at gyllebeholderne skal inspiceres mindst en gang årligt. Herved kan begyndende revnedannelser i betonen blive opdaget og repareret, så større udslip kan undgås.

Vi har desuden sat vilkår om, at der kun må ske omrøring af gyllen kort tid før beholderne skal tømmes. Dette begrænser gyllens kontakt med luften, og derved begrænses ammoniakfordampningen og lugtgenerne fra gyllen. Vi betragter dette som BAT.

Overdækning af gødningslagre reducerer ammoniaktabet og lugtgenerne fra lagrene, og fast overdækning af en gyllebeholder med kvæggylle reducerer ammoniakfordampningen med 50 % i forhold til en gyllebeholder med et naturligt flydelag¹². Men Hans Peder Hornbjerg har fravalgt fast overdækning på beholderne. Dette skyldes, at der anvendes sand i sengebåsene i de

---

⁹ 150 DE = 3 %, 250 DE = 2 % og 500 DE = 1 %, 3. udgave af Miljøstyrelsens teknologiblad ” Staldindretning - Svovlsyrebehandling af gylle” af 23-05-2011.

¹⁰ BREF-dokumentet ” Intensiv fjerkræ- og svineproduktion” fra EU. Dokumentet er i dansk administration udvidet til også at gælde på kvægbrug.

¹¹ I overensstemmelse med BREF-resumé for svine- og fjerkrægødning.

¹² Hansen, N.M. et al., Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, DJF rapport Husdyrbrug nr. 84 december 2008, Aarhus Universitet. Og Miljøstyrelsen 2009, teknologiudredning. Version 1, 20.10.2009. høringsudgave.

gyllebaserede stalde. Det er derfor vigtigt have plads og luftskifte (arbejds miljø) til at tømme bundfældet sand i beholderne. Dertil kommer, at afløbene er/bliver indrettet, så der sker direkte afledning af gylle (og sand) fra staldene til alle tre gyllebeholdere. Det er derfor heller ikke muligt at overdække en enkelt eller to gyllebeholdere. Den omtrentlige udgift ved at overdække en gyllebeholder med kvæggylle ligger desuden over 129 kr./kg N¹³, når merudbyttet i afgrøder samt sparet udgift til udbringning og opbevaring af regnvand modregnes. Vi vurderer derfor, at tiltaget ikke er foreneligt med driften, og at der ikke er proportionalitet i tiltaget. På baggrund heraf accepterer vi fravalget af fast overdækning på gyllebeholderne.

Gyllebeholderne bliver i stedet dækket med et tæt, stabilt flydelag. Ifølge BREF-dokumentet kan naturlige flydelag dog også regnes som BAT. I Danmark er der krav om at flydelaget skal tilses jævnlige, og at der skal føres logbog, for at sikre, at der er tilstrækkeligt flydelag på beholderne. Vi vurderer derfor, at overdækning i form af flydelag lever op til BAT.

Fast husdyrgødning

Den del af dybstrøelsen, der ikke udspreddes direkte i marken, bliver opbevaret i markstak. Da de gældende regler for opbevaring sikrer overdækning af strøelsen¹⁴ samt liggetider og rotation af markstakken, vurderer vi, at opbevaringen af dybstrøelsen lever op til BAT.

Jo mere dybstrøelse, der nedpløjes direkte, desto mindre er anlæggets ammoniaktab. Tabet fra dybstrøelsesmåtten i stalden er således væsentligt lavere end det tab, der sker fra den iltede dybstrøelse, mens den ligger i markstak. Det er således BAT at nedpløje dybstrøelsen direkte i stedet for at lagre den. Hans Peder Hornbjerg ønsker imidlertid ikke at lægge sig fast på at udbringe mere dybstrøelse direkte, end normen på 65 %. Tiltaget harmonerer ikke med driften af markerne, der dyrkes efter reglerne om 2,3 DE/ha. Her er der meget faste krav om, hvornår markerne må pløjes, for sikre at udbringningen sker på de mest optimale tidspunkter i forhold til afgrøden. Vi accepterer derfor fravalget.

Fodring

Ved at sikre at foderets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, kan dyrenes udskillelse af kvælstof reduceres. Det er således muligt at bruge fodringstiltag til at reducere ammoniakfordampningen fra dyrene. Bedriftens eget grovfoder er basis i køernes foderration, og der suppleres med indkøbt kraftfoder, korn, mineraler, vitaminer m.m. Der tages analyser af grovfoderet, således at foderplanen kan optimeres efter bl.a. energi- og proteinindhold, og der udarbejdes foderplan. Vi vurderer, at dette kan betragtes som BAT. Men Hans Peder Hornbjerg ønsker ikke at lægge sig fast på specifikke fodringstiltag til reduktion af ammoniakfordampningen, da han har en meget højt ydende besætning, og dette ikke kan kombineres med reduktion i tilsætningen af råprotein. En nedgang i ydelsen reducerer dækningsbidraget, og stykomkostningerne reduceres ikke i samme hastighed som ydelsen går ned (på grund af mindre tildelt råprotein). Vi vurderer derfor at tiltaget ikke er økonomisk propertonalt, og vi accepterer derfor Hans Peder Hornbjergs fravalg.

---

¹³ Kai P. et al, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, "Oversigt over og vurdering af miljøteknologier i det primære jordbrug", 25. marts 2010.

¹⁴ § 14 i husdyrgødningsbekendtgørelsen

BAT-konklusion

Vi vurderer således, at alle staldafsnit, opbevaring og håndtering af gylle, samt fodring på ejendommen lever op til BAT. Vi vurderer desuden, at yderligere tiltag ikke er proportionelle og/eller, at de ikke er forenelige med ejendommens drift. Vi vurderer derfor, at overskridelsen af BAT-niveauet på 69-124 kg N/år skal betragtes som en bagatel.

Gener

I de næste afsnit vurderer vi, om ændringen af kvægbruget kan finde sted, samtidig med at der vises hensyn til beboerne i området. De typiske gener fra et kvægbrug er lugt, lys, støj, støv, transport og skadedyr.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra kvægbruget er fra dyreholdet i staldene. For at vurdere omfanget af lugtgenerne fra staldene efter ændringen er der lavet beregninger i husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne bruges til at vurdere, om ændringen af dyreholdet overholder husdyrbruglovens beskyttelsesniveau for lugt. I beskyttelsesniveauet er der fastsat forskellige lugtgeneniveauer til hhv. byzone og sommerhusområder (5 OU_E/m^3), samlet bebyggelse og lokalplanlagte områder i landzonen (7 OU_E/m^3) samt enkelt bolig (15 OU_E/m^3). De beregnede afstande ses i nedenstående tabel:

	By/adresse	Afstandskrav (m)	Vægtet afstand fra anlægget (m)	Afstandskrav overholdt
Sommerhusområde	Gatten	861	2980	Ja
Samlet bebyggelse	Gundersted/ Høeg Hagens Vej 5	656	2214	Ja
Enkelt bolig ¹⁵	Bjerghevedej 9	227	925	Ja

Det ses af tabellen, at lugtgenefastholdskravene til den nærmeste nabo, by/sommerhusområde og samlet bebyggelse/lokalplanlagte område i landzonen er alle overholdt med en god margin. Vi vurderer derfor, at hverken naboerne, beboerne i Gatten eller Gundersted vil opleve væsentlige lugtgener efter udvidelsen af dyreholdet på ejendommen.

Ud over arten, antallet og størrelsen af dyrene er der andre forhold, der kan influere på lugtemission fra stalden - f.eks. ventilationen af og hygiejnen i staldene samt gødningshåndteringen og -opbevaringen.

Vi forventer ikke lugtbidrag fra gødningsopbevaringen på ejendommen, da gyllebeholderen har/får tæt overdækning i form af et naturligt flydelag og dybstrøelsen opbevares overdækket i markstak.

---

¹⁵ Nærmeste beboelsejendom uden landbrugspligt, og som ikke ejes af ansøger

3. tillægsgodkendelse af Doverhøjvej 15, 9600 Aars

Staldene er alle indrettet med naturlig ventilation. Da temperaturen i naturligt ventilerede stalde gennemsnitligt er lavere og fortyndingen af luften mange gange større, vil lugtproblemerne oftest være mindre fra naturligt ventilerede stalde end fra mekanisk ventilerede stalde.

Endeligt er der eksisterende vilkår, der skal sikre et rent produktionsanlæg samt en løs og tør dybstrøelse (vilkår 2 og 10 i bilag 1).

Vi vurderer derfor, at der er sikret et velventileret, renholdt og tørt staldanlæg med et overdækket oplag af husdyrgødning, og at lugtgenerne fra ejendommen derved er reduceret til et minimum. Vi har dog bevaret vilkåret, der giver kommunen mulighed for at give påbud om en ekstra lugtbegrænsende indsats, hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige lugtgener (vilkår 22 i bilag 1).

Transport

Det ansøgte projekt inkluderer etablering af et nyt malkecenter. Det er vigtigt, at tankbilerne let kan køre til og fra centret, så Hans Peder Hornbjerg ønsker at etablere en ny ind-/udkørsel. For at etablere ind-/udkørslen samt sikre gode oversigtsforhold vil det sandsynligvis være nødvendigt, at fjerne en stor del af læhegnet ud mod vejen. Der er god afstand til nærmeste nabo. Vi vurderer derfor umiddelbart, at den nye til- og frakørsel kan komme til at fungere tilfredsstillende, og uden væsentlig gene for naboer eller trafik. Etableringen af ind-/udkørslen kræver dog en særskilt tilladelse fra kommunens afdeling for Drift- og Anlæg (vejteamet).

De eksisterende transporter til, fra og på ejendommen er vurderet og reguleret i de gældende godkendelser (se bilag 1). Vi vurderer, at vilkårene stadig er relevante og dækkende – også for den ansøgte udvidelse. Vi har dog valgt at supplere med et vilkår om, at transporter af husdyrgødning over 10 km skal ske med lastbil eller gyllevogn uden udspretningsudstyr. Dette vil begrænse antallet af transporter samt reducere lugt- og støjgener for de, som bor langs transportvejen.

Øvrige gener

I ejendommens eksisterende miljøgodkendelser er der sat vilkår til regulering af skadedyr, lys, støj og støv. Da den ansøgte anlægsudvidelsen sker >150 meter fra nærmeste offentlige vej og >250 meter fra nærmeste nabobeboelse, vurderer vi, at der ikke er behov for yderligere vilkår, for at sikre naboerne mod væsentlige gener efter udvidelsen.

Forurening

I de næste afsnit vurderer vi, om der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra anlægget. De potentielle forureningskilder på et kvægbrug er husdyrgødning, spildevand, affald, råvarer, olie og andre hjælpestoffer samt ammoniakfordampning.

Ammoniakfordampning

Fordampning af ammoniak fra et husdyrbrug udgør en mulig trussel for næringsstoffølsomme naturtyper og arter. Dette skyldes, at der kan ske en indirekte gødningstilførsel i form af luftbåren ammoniak fra husdyrbruget til de nærliggende naturarealer.

3. tillægsgodkendelse af
Doverhøjvej 15, 9600 Aars

Det fremgår af it-ansøgningen, at udvidelsen vil medføre, at fordampningen af ammoniak fra anlægget vil stige med 4.967 kg N/år. Herefter vil den samlede fordampning fra anlægget være 8219 kg N/år. Ved at vælge et fast, drænet gulv med 2 % hældning og skrabning hver 2. time i de nye stalde, er det generelle ammoniakreduktionskrav opfyldt for anlægget (og overopfyldt med 598 kg N/år).

Ammoniakpåvirkning af natur

I nedenstående tabel er listet de beskyttede naturområder, der ligger nærmest ejendommen, og som vil blive mest påvirket af ændringen. Naturområderne kan være beskyttet af skovloven¹⁶, naturbeskyttelseslovens § 3¹⁷, husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og/eller de kan være internationalt beskyttet som EU-habitatområder¹⁸. Se desuden anlæggets placering i forhold til natur på bilag 3.

Nærmeste natur område	Beskyttelse og naturkategori	Afstand og retning fra anlægget (c)	Baggrundsbelastning kg N/ha/år	Mer-deposition kg N/ha/år	Total deposition kg N/ha/år
Hede	§ 3, habitat og kategori 1	470m, SSØ	15,0	0,3	0,4
Overdrev	§ 3 og kategori 2	1930m, VNV	15,0	0,1	0,1
Mose	§ 3 og kategori 3	610, NV	15,0	0,5	0,9
Mose	§ 3 og kategori 3	680m, Ø	15,0	0,5	0,8

Det nærmeste beskyttede naturområde er en hede knap 500 meter syd for anlægget. Heden ligger i habitatområde 17; De Himmerlandske Heder. For de naturtyper og arter, der danner grundlaget udpegningen af habitatområdet, må der ikke ske en forringelse af deres naturtilstand og udbredelse, som konsekvens af de godkendelser kommunen udsteder¹⁹. Via husdyrbrugloven er der desuden lagt et beskyttelsesniveau for den totale depositionen af ammoniak fra anlægget til ammoniakfølsomme naturtyper (f.eks. heder) i habitatområder. Beskyttelsesniveauet ligger mellem 0,2 og 0,7 kg N/ha/år - afhængigt af afstanden til og størrelsen af de øvrige husdyrbrug i området (kumulationsmodellen)²⁰. Aktuelt er der ikke er andre husdyrbrug der påvirker heden, og kvægbruget vil påvirke heden med 0,4 kg N/ha/år efter udvidelsen. Dermed er beskyttelsesniveauet på 0,7 kg N/ha/år overholdt. Vi vurderer, at total depositionen er så lav, at ammoniakken fra husdyrbruget ikke vil påvirke heden væsentligt.

6-700 meter mod nordvest og mod øst ligger to moser. Moserne er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven og som kategori 3-natur i husdyrbrugloven. Det betyder, moserne skal beskyttes mod tilstandsændringer, og at en evt. merdisposition af ammoniak fra husdyrbruget skal vurderes nærmere, hvis den overstiger 1,0 kg N/ha/år. Udvidelsen af dyreholdet vil medføre, at der maksimalt afsættes yderligere 0,5 kg kvælstof/ha/år til moserne. Dermed er husdyrbruglovens beskyttelsesniveau for kategori 3 natur overholdt. Vi vurderer, at

¹⁶ Lov om skove, nr. 1044 af 20.10.2008

¹⁷ Lov om naturbeskyttelse, lov nr. 933 af 24.09.2009

¹⁸ Direktiv 92/43/EØF af 21.05.1992 / Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr.188 af 26.02.2016

¹⁹ Artikel 6, stk. 3 i direktiv 92/43/EØF af 21.05.1992

²⁰ Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

3. tillægsgodkendelse af Doverhøjvej 15, 9600 Aars

merdepositionen af ammoniak vil være så begrænset, at den ikke vil påvirke mosernes tilstand væsentligt.

Knap 2 km vestnordvest for kvægbruget ligger et relativt stort (>2,5 ha) overdrev, der er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven og som kategori 2-natur i husdyrbrugloven. Det betyder, at overdrevet skal beskyttes mod tilstandsændringer, og at husdyrbrugets totaldeposition af ammoniak til overdrevet maksimalt må være på 1,0 kg N/ha/år. Kvægbruget vil påvirke heden med 0,1 kg N/ha/år efter udvidelsen. Dermed er beskyttelsesniveauet overholdt. Vi vurderer, at depositionen er så lav, at ammoniak fra husdyrbruget ikke vil påvirke overdrevet væsentligt.

Sjældne/truede dyr og planter

Kommunen har ikke kendskab til internationalt beskyttede arter²¹ så nær anlægget, at de vil blive påvirket af driften.

Øvrige forureningskilder

I ejendommens eksisterende miljøgodkendelser er der sat vilkår til opbevaringen og håndteringen af husdyrgødning, spildevand, affald, råvarer, olie og andre hjælpestoffer. Vi vurderer, at vilkårene er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra husdyrbruget – også efter udvidelsen.

4.5 Arealer

Generelt

Til bedriften hører et eget og forpagtet udbringningsareal på i alt 658,8 ha. Udbringningsarealerne ligger primært i Vesthimmerlands Kommune, men 12 arealer ligger i Aalborg Kommune (se Aalborg Kommunes udtalelse i bilag 5).

Bedriftens arealer ligger under 7 ejendomme: Doverhøjvej 15 og 18, Brusåvej 18, 28, 37 og 40 samt Aarsvej 153. Arealerne på Doverhøjvej 15 og 18, Brusåvej 28 og 37 samt Aarsvej 153 blev godkendt i det seneste tillæg, mens arealerne på Brusåvej 28 og 40 er nytilkøbte.

På bedriftens arealer udbringes der husdyrgødning fra Doverhøjvej 15 og Brusåvej 28, mens husdyrgødningen fra Doverhøjvej 18 og Brusåvej 18 afsættes til anden side. Der udbringes husdyrgødning efter reglerne for 2,3 DE/ha (K12-sædskifte), og det efterlader fremover 350 DE husdyrgødning, som skal afsættes på nyerhvervede (ejede eller forpagtede) arealer, på aftalearealer, eller til et biogasanlæg. Det ansøgte gødningsregnskab ses i nedenstående tabel.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Produceret gylle	119.270	17.778	1.352,7
Produceret dybstrøelse	27.436	4.141	284,3
Tilført gylle fra Brusåvej 28	19.640	2.991	206,4
Tilført dybstrøelse Fra Brusåvej 28	1.284	158	13,0
Til rådighed i alt	167.630	25.068	1.845,7
Afsat på udbringningsarealet	136.729	20.446	1.495,7
Afsat gylle til 3. mand/biogasanlæg	30.901	4.622	350

²¹ Arter, der er beskyttet efter habitatdirektivets bilag IV

Næringsstoffer til overfladevand

Drift af arealerne vil kunne påvirke overfladevand (vandløb, søer og kystvande) - dels ved overfladeafstrømning af næringsstoffer, og dels ved udvaskning af næringsstoffer. Dette udgør en potentiel trussel mod de vandløb, søer og kystvande arealerne afvander til.

Næringsstoffer til vandløb og søer

Arealerne afvander enten direkte eller via grøfter og/eller mindre vandløb til Vidkær Å, Dybvad Å, Brøndum Kanalen eller Bjørnsholm Å. Alle vandløbene ligger udenfor habitatområder. Der er ingen af arealerne, der afvander til søer.

Der er flere af bedriftens arealer, der grænser op til vandløb/grøfter, men arealerne skråner ikke ned mod vandløbene/grøfterne (hældningen er <6 grader). Vi vurderer derfor, at overfladeafstrømning af næringsstoffer til vandløbene ikke udgør en væsentlig risiko.

Alle arealerne har tidligere været dyrket og gødsket, der sker ikke en intensivning af arealernes drift, og næringsstofudvaskningen er lavere end ved et handelsgødet sædskifte (se afsnittene nedenfor). Udvaskningen fra bedriftens arealer medfører således hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug en væsentlig næringsstofpåvirkning af vandløbene.

Det er derfor vores samlede vurdering, at den ansøgte drift af bedriftens arealer ikke vil påvirke vandløb eller søer væsentligt - hverken i eller udenfor Natura 2000-områder.

Nitrat til Limfjorden

Alle arealerne afvander via vandløb til Limfjorden. Vidkær Å afvander til Halkær Bredning, Dybvad Å og Brøndum Kanal afvander til strædet ved Aggersund, mens Bjørnsholm Å afvander til Bjørnsholm Bugt. Halkær Bredning er udpeget som Natura 2000-områder (habitat- og fuglebeskyttelsesområde), mens Strædet ved Aggersund og Bjørnsholm Bugt ligger udenfor Natura 2000-udpegede områder. Husdyrtrykket er stigende i alle tre oplande. En eventuel nitratpåvirkning af Limfjorden er vurderet i forhold til det samlede opland for hhv. den indre og den østlige del af fjorden, hvor der er flere Natura 2000 områder.

94 % af udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasser (i nitratklasse 0), hvor der enten sker en høj reduktion af kvælstof, inden det når fjorden. De resterende 6 % af arealerne ligger i nitratklasse 2, hvor reduktionen af kvælstof er middel. I forhold til reglerne i husdyrbrugloven betyder det, at udvaskningen fra arealerne samlet set ikke må overstige, hvad der svarer til udbringning husdyrgødning fra 2,25 DE/ha. Denne udvaskning overholdes ved, at der i sædskiftet indgår 1 % ekstra efterafgrøder ud over det generelle krav på 70 % (for 2,3 DE/ha). Dermed overholder den ansøgte drift husdyrgødningens beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskning i forhold til nitratklasser m.v.

Med 1 % ekstra roer, græs eller græsefterafgrøder i sædskiftet udgør kvælstofudvaskningen 52,2 kg N/ha fra husdyrbrugets arealer. Det er væsentligt mindre end udvaskningen fra et handelsgødet sædskifte på de samme jordtyper, der er beregnet til 64,7 kg N/ha. I forhold til et handelsgødet sædskifte medfører husdyrbruget altså ikke et ekstra bidrag, der kan tilskrives husdyrgødning. Husdyrbruget medfører således hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug en påvirkning af Limfjorden.

Fosfor til Limfjorden

Halkær Bredning betragtes ifølge husdyrbrugloven som et område, der er overbelastet med fosfor. Derfor skal det sikres, at udledning af fosfor ikke vil påvirke området væsentligt. Strædet ved Aggersund og Bjørnsholm Bugt betragtes derimod ikke som fosforoverbelastede områder.

Hovedparten af udbringningsarealerne i oplandet til Halkær Bredning ligger i et område med sandjord på højbund. Dette er robuste jorde med en lav risiko for udledning af fosfor (fosforklasse 0). Der er dog en mindre del af enkelte arealer, der ligger i lavbund, hvor den potentielle risiko for udledning af fosfor er mellem-høj. Men da der ikke er drænet lavbund på disse arealer, er risikoen for forfortab også lav her (fosforklasse 0).

Der er ikke skrånende arealer eller andre forhold, der medfører stor risiko for udledning af fosfor. Vi vurderer på den baggrund, at udledning af fosfor fra bedriftens arealer vil være lav, og at den ikke vil medføre væsentlig påvirkning af Limfjorden – hverken i eller udenfor Natura 2000-områderne.

Endeligt vurderer vi, at udviklingen i udledning af kvælstof og fosfor fra dambrug, renseanlæg og andre virksomheder har været i nedadgående retning siden 2007. Vi vurderer derfor, at andre kilder til udledning af fosfor og kvælstof ikke vil ændre nævneværdigt på ovenstående vurderinger.

Næringsstoffer til grundvand

Hovedparten af bedriftens udbringningsarealer (84 %) ligger i et følsomt indvindingsområde ved Rønhøj Plantage. Området er zoneret, men der er endnu ikke udarbejdet en indsatsplan for området.

I den ansøgte drift dyrkes arealerne med 1 % ekstra efterafgrøder, og for arealerne i indvindingsområdet betyder det, at minimum 71 % (svarende til 437,6 ha) af mark altid skal være med efterafgrøder. Dette tiltag sikrer, at udvaskningen fra rodzonen på arealerne er på enten 56/45 mg N/l i den ansøgte situation. Niveaue er 1-2 mg N/l lavere end i nudriften (enten 58/46 mg N/l). Da der således ikke sker en merbelastning af grundvandet, er husdyrbruglovens beskyttelsesniveau overholdt. Niveaue er desuden lavere end fra et tilsvarende planteavlbrug (enten 68/67/52 mg N/l). Vi vurderer derfor, at udledningen af nitrat fra arealerne vil være så begrænset, at den ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af grundvandet.

Påvirkning af naturområder

Vi vurderer, at alle arealerne tidligere har været dyrket og gødsket, og bortset fra den østlige del af mark 37, er der ikke registreret beskyttet natur på udbringningsarealerne. Den østlige del af mark 37 er registreret som kulturreng, og der er sat vilkår til beskyttelse af engen i tillæg 2 (se bilag 5). Der er dog flere af arealerne, der ligger op ad beskyttet natur i Natura 2000-udpegningen (habitatområde 21) ved De Himmerlandske Heder. Og da udbringning af husdyrgødning på arealerne kan påvirke den nærliggende natur, er dette vurderet nærmere.

Der er ingen af udbringningsarealerne, der skråner (> 6°) ned mod de beskyttede naturarealer. Vi vurderer derfor, at overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne ikke udgør en risiko for den nærliggende natur.

3. tillægsgodkendelse af Doverhøjvej 15, 9600 Aars

Ammoniakpåvirkning fra udbringningsarealer til naturområder er i udpræget grad et lokalt fænomen, og der vil sjældent være en påvirkning på afstande over 100 meter. Ved udbringning af kvæggylle vil der ikke være påvirkninger af nærliggende natur på over 1 kg N/ha, og når gyllen nedfældes, eller der udbringes forsuret gylle, vil påvirkningen sjældent overstige 0,2 kg N/ha. Ammoniakpåvirkningen ved udbringning af fast husdyrgødning indenfor 100 meter af arealerne kan derimod være over 1 kg N/ha²², hvis ikke gødningen nedbringes. Vi har derfor sat vilkår til gødskningen af de arealer, der ligger indenfor 100 meter af ammoniakfølsom natur (overdrev, moser og heder) i habitatområdet. Det drejer sig om areal 11-0, 12-0, 117-0, 109-0, 704-0, 710-0a, 710-0b, 710-0c, 710-0d, 711-0a, 711-0b, 711-0c, 712-0 og 713-0 (se kortet i bilag 6). Hvis disse arealer tilføres fast husdyrgødning, skal der ske en efterfølgende nedbringning indenfor maksimalt 6 timer. Arealerne må fortsat/uændret tilføres gylle. Vi vurderer, at dette er tilstrækkeligt til at sikre, at projektet ikke vil påvirke den nærliggende natur/De Himmerlandske Heder og Navn Sø væsentligt.

Vi har ikke sat vilkår til beskyttelse af de beskyttede naturområder, der ligger udenfor Natura 2000-områderne. Dette begrundes i, at alle udbringningsarealerne tidligere har været dyrket og gødsket. Der vil derfor ikke ske en så væsentlig intensivisering i forbindelse med projektet, at det kan medføre tilstandsændringer af disse naturområder.

Sjældne/truede dyr og planter

Kommunen har ikke kendskab til fredede, rødlistede eller internationalt beskyttede arter på/så nær udbringningsarealerne, at de vil blive påvirket af driften.

Gener

Der forekommer lugt i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Men alle udbringningsarealerne ligger i landzonen, der skal betragtes som landbrugets erhvervsområde. Beboere i landzonen må derfor acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Husdyrbrugets udbringningsarealer modtog desuden alle husdyrgødning før godkendelsen. Vi vurderer derfor at generne ved udbringningen ikke vil blive væsentligt øget for de omboende efter godkendelsen. Og da lugtgenerne ved udbringning er af midlertidig karakter (kortere perioder, få gange om året), vurderer vi, at udbringningen ikke vil medføre særligt kraftige gener for de omboende. Vi vurderer således, at der ikke er særlige forhold, der gør sig gældende i denne sag, og vi har derfor ikke skærpet reglerne for udbringning af husdyrgødning.

BAT

I forbindelse med udbringning af husdyrgødningen på arealerne er der risiko for ammoniakfordampning og nitratudvaskning. Der findes dog en række teknikker, som er rettet mod at øge planternes udnyttelse af næringsstoffer. Disse teknikker er implementeret i gældende dansk lovgivning via husdyrgødningsbekendtgørelsen - bl.a. i form af harmonikrav samt regler for hvornår og hvordan husdyrgødningen må udbringes. Så da udbringningen skal følge gældende regler på området, vurderer vi, at udbringningen lever op til BAT.

---

²² Bilag 10 til bufferzonerapporten, Miljøministeriet 2004

4.6 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

Bedriften og vilkårene ejendommens miljøgodkendelser vil løbende og mindst hvert 3. år ved tilsyn blive gennemgået af tilsynsmyndigheden sammen med driftsherren. Sker der uregelmæssigheder, der har en betydende indvirkning på omgivelserne, skal tilsynsmyndighederne kontaktes.

Den nødvendige dokumentation for at driften af anlægget overholder miljøkravene, fremgår af vilkår 11-12 i dette tillæg samt vilkår 47-48 i 2. tillægsgodkendelse (se bilag 1).

4.7 Alternativer

Et alternativ til det ansøgte projekt er at udvide en af bedriftens andre ejendomme. Men det er et ønske, at holde kjerne samlet på en ejendom, da det er den mest rationelle løsning i forhold til malkning mv. Ejendommen på Doverhøjvej 15 ligger desuden bedre placeret i forhold til naboer og natur end de øvrige ejendomme.

Et andet alternativ er at opføre en enkelt stor stald i stedet for to nye stalde. Dette alternativ vil dog være mindre hensigtsmæssigt:

1. Det er ikke muligt at placere bygningen, så afstandskrav til naboskel er overholdt
2. Afstanden til Navn sø med tilhørende hede vil være mindre, og dermed vil ammoniakpåvirkningen af naturområdet være større
3. Stalden vil blive meget stor og dermed dominerende i det omgivende landskab

Et sidste alternativ til det ansøgte projekt er 0-alternativet, der er lig med den eksisterende produktion på ejendommen. Men med faldende afregningspriser og stigende omkostninger, skal der produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres, så det økonomiske grundlag for virksomheden ikke smuldrer. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen, og derfor er 0-alternativet valgt fra.

5 Øvrige oplysninger

5.1 Andre tilladelser

Denne miljøgodkendelse omhandler kun godkendelse efter miljølovgivningen. Anmeldelse og godkendelse efter f.eks. byggelovgivningen er ikke omfattet heraf. Der skal derfor søges særskilt om en byggetilladelse (med tilhørende nødvendige beskrivelser, tegningsmaterialer mv.) til de nye bygninger, en byggetilladelse til den ændrede anvendelse af den gamle malkestald samt tilladelse til etablering af ny til- og frakørselsovergang til ejendommens nye malkecenter.

5.2 Retsbeskyttelse

Med denne tillægsgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog under særlige omstændigheder ændres inden efter reglerne i husdyrbruglovens § 40 stk. 2.

Virksomhedens miljøgodkendelser skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering²³. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest efter 8 år. I særlige tilfælde kan godkendelsens vilkår tages op til revurdering tidligere.

5.3 Offentliggørelse

Projektet har været i foroffentlighed i 3 uger i perioden d. 02.05.2016 - 23.05.2016 på kommunens hjemmeside vesthimmerland.dk/afgoerelser. Vi har ikke modtaget bemærkninger i forbindelse hermed.

Udkastet til godkendelsen har været i høring hos ansøger, naboer (indenfor 596 meter af anlægget) m.fl. i 6 uger i perioden d. 01.06.2016 - 12.08.2016. Der er indkommet bemærkninger fra ansøgers konsulent i forbindelse hermed. Bemærkningen vedrører efterafgrøder i NFI samt udbringning af fast husdyrgødning på arealer nær følsom natur. Bemærkningen er vurderet og indarbejdet i den endelige miljøgodkendelse. Udkastet har desuden været offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Afgørelsen er annonceret d. 15-08-2016 på kommunens hjemmeside.

5.4 Tilsynsmyndighed

Vesthimmerlands Kommune er tilsynsmyndighed og har ret og pligt til, på et hvert tidspunkt at kontrollere, at ovennævnte vilkår og forudsætninger i miljøgodkendelserne overholdes.

5.5 Klage og søgsmål

Du kan klage over kommunens afgørelse indtil 4 uger efter annonceringen. Alle, der har væsentlig individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer kan klage over kommunens afgørelse.

Klagen skal være skriftlig og indsendes via klageportalen. Borgere, virksomheder og organisationer, som skal anvende klageportalen, tilgår klageportalen via borger.dk eller virk.dk

---

²³ § 40stk. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

3. tillægsgodkendelse af
Doverhøjvej 15, 9600 Aars

Der er direkte link til disse steder via Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside nmkn.dk. Klagen skal være indsendt via klageportalen senest d. 12-09-2016.

Det kan være belagt med gebyr at klage. Reglerne om dette fremgår af Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Hvis kommunens afgørelse ønskes afprøvet ved en domstol, skal et evt. sagsanlæg i henhold til loven være anlagt inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Vi gør opmærksom på, at du, som part i sagen, har ret til fuld aktindsigt.

5.6 Underretning

Følgende myndigheder, institutioner og personer er underrettet om denne afgørelse:

Ansøger og ejer:

Hans Peder Hornbjerg

Doverhøjvej 15, 9600 Aars

tinghoejgaard.sdm@firma.tele.dk

Konsulent:

Carsten Aarup

caa@agrinord.dk

Vandværker:

Skørbæk Vandværk

Jørn Dahl Nielsen, brodahl@post.tele.dk

Ejdrup Vandværk

Niels Jacob Jacobsen, Ejdrupvej 42, 9240 Nibe

Gundersted Vandværk

Keld Østergaard, ostergaardkjeld@gmail.com

Løgstør Vand

Jette Nielsen, mail@logstorvand.dk

Nabokommune:

Aalborg Kommune

Nina Harbo, miljoe@aalborg.dk

Godkendelsen er endvidere jfr. generelle bestemmelser i loven sendt til:

Sundhedsstyrelsen, Nordjylland

senord@sst.dk

Det Økologiske Råd

husdyr@ecocouncil.dk

Danmarks Fiskeriforening

mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforening

nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening

dnvesthimmerland-sager@dn.dk

vesthimmerland@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund

post@sportsfiskerforbundet.dk

jkm@sportsfiskerforbundet.dk

lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening

natur@dof.dk

vesthimmerland@dof.dk

5.7 Stamoplysninger

Titel	Miljøgodkendelse af husdyrbrug: 820-2016-22829
Godkendelsesdato	15-08-2016
Ejer og ansøger	Hans Peder Hornbjerg, tinghoejgaard.sdm@firma.tele.dk
Adresse	Doverhøjvej 15, 9600 Aars
Matr. Nr.	1cb Gunderstedgård Hgd., Gundersted
CVR-og P-nr.	63105252, 1012492282
CHR-nr.	30752
Ansøgers konsulent	Carsten Aarup, caa@agrinord.dk
Tilsynsmyndighed	Vesthimmerlands Kommune
Udarbejdet af	Lene Louise Buur, llb@vesthimmerland.dk
Kontrolleret af:	Bente Nors

Bilag 1
Alle gældende vilkår
(godkendelsen samt tillæg I, II, og III)

3.1 Generelle forhold

Drift og indretning

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
2. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikre at stier og båse holdes tørre, samt at staldene i almindelighed og fodringsanlæg holdes rene.
3. Drikkesystemet skal drives og vedligeholdes, således at spild undgås i videst muligt omfang.
4. Håndtering af gylle og anden husdyrgødning skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

Årsproduktion – staldbelægning

5. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Dyr (vægt/alder/ydelse)	Staldtype	Antal dyr	DE
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Ny kostald 1: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	180	283,6
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Ny kostald 2: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	180	283,6
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Eksisterende (ny) kostald: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	370	583,0
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Eksisterende (oprindelig) kostald: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	61	96,1
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Eksisterende velfærdsstald: Dybstrøelse (100 %)	160	252,1
Årskøer st.r. (12.500 EKM)	Eksisterende kalvestald: Dybstrøelse (100 %)	5	7,9
Årskøer jersey (10.500 EKM)	Eksisterende (oprindelig) kostald: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	65	84,0
Kvier st.r. (23-24 mdr.)	Eksisterende (oprindelig) kostald: Sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time	20	11,8
Kvier st.r. (23-24 mdr.)	Eksisterende velfærdsstald: Dybstrøelse (100 %)	15	8,8
Kvier jersey (23-24 mdr.)	Eksisterende velfærdsstald: Dybstrøelse (100 %)	5	2,3
Kviekalve st.r. (0-0,5 mdr.)	Eksisterende kalvevogn: Dybstrøelse (100 %), på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder	30	6,7
Tyrekalve st.r. (40-60 kg.)	Eksisterende kalvevogn: Dybstrøelse (100 %), på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder	430	5,6
Kviekalve jersey (0-0,5 mdr.)	Eksisterende kalvevogn: Dybstrøelse (100 %), på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder	5	0,8
DE i alt			1626,3

Bilag 1
Alle gældende vilkår
(godkendelsen samt tillæg I, II, og III)

6. Det tillades, at fordelingen mellem køer og opdræt varierer med maksimum 5 % inden for de maksimale **1626,3** DE.
7. Ændringer i ejerforhold og den ansvarlige for driften skal meddeles til kommunen.

3.2 Anlæg

Stalde

8. **I alle de gyllebaserede stalde skal skraberer på det faste drænedede gulv lede gødning og urin væk fra gulvet hver 2. time/12 gange i døgnet. Skraberer skal være forsynet med en timer.**
9. **Gyllebeholderne skal inspiceres mindst en gang om året, og evt. vedligeholdelse skal udføres.**
10. **Der må kun ske omrøring af gyllen kort tid før beholderen skal tømmes.**
11. I dybstrøelsesstalder skal der strøs halm eller andet tørstof, der sikrer at dybstrøelsen altid er tør i overfladen.

Opbevaring af husdyrgødning og ensilage

12. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.
13. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der skal herefter gå 5 år, før ensilage igen placeres på samme sted.
14. Kasseret ensilage fra ensilagepladser eller –siloeer skal fjernes løbende og opbevares overdækket med plast eller lignende for at forhindre lugtgener.
15. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Spildevand og overfladevand

16. Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem.
17. Overfladevand fra befæstede arealer skal ledes til gyllebeholder. Anden form for bortledning kræver særskilt tilladelse.
18. Vask af maskiner og redskaber skal ske på fast, tæt plads med afløb til gyllebeholder.
19. Øvrige befæstede arealer renholdes ved spild. Her må ikke opbevares husdyrgødning og foderrester. Vand herfra kan afledes til jorden.

Håndtering af husdyrgødning

20. Ved håndtering af gylle gennem ikke faste installationer, der ikke lever op til § 22 i husdyrbekendtgørelsen, skal dette foretages under konstant opsyn, således at brud straks opdages, og pumpning i så fald kan afbrydes.

Bilag 1
Alle gældende vilkår
(godkendelsen samt tillæg I, II, og III)

Transport af husdyrgødning mv.

21. Ved transport af gylle på offentlige og private fællesveje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
22. Transport af grovfoder og gylle gennem Gundersted By må kun uden for sæsonen ske mandag til fredag mellem 08.00 og 17.00.
23. **Transport af gylle til arealer, der ligger mere end 10 km fra husdyrbruget (areal nr. 601, 602, 603, 204, 205, 206, 206-01 og 207) skal ske med lastbil eller gyllevogn uden udspretningsudstyr.**

Lugt

24. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes til at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.
25. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses mest muligt.

Støv

26. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcycloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.
27. Transport til og fra ejendommen skal ske på en måde, som begrænser støvgener for omboende.

Støj

28. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier:

	Mandag – fredag 7 – 18 Lørdag 7 - 14	Mandag – fredag 18 – 22 Lørdag 14 – 22 Søn- og helligdage 7 – 22	Alle dage 22 – 7
🔔			
Støjgrænse	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Referencetidsrum (det mest støjbelastede tidsrum på X timer)	8 timer	1 time	½ time
Maksimal værdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A).			

29. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller

Bilag 1
Alle gældende vilkår
(godkendelsen samt tillæg I, II, og III)

kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Skadedyr

30. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.
31. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.)

Olie og andre hjælpestoffer

32. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
33. Smøreolie, hydraulikolie, motorolie og lignende skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening: I egnede beholdere, under tag, på tæt bund uden afløb og med en opkant, der giver mulighed for opsamling af et volumen svarende til indholdet af den største beholder.

Uheld eller risici

34. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkelig at anmelde dette til Alarmcentralen på 112 og følgende straks at underrette Tilsynsmyndigheden, Vesthimmerlands Kommune Miljøafdeling 99 66 70 00.
35. En beredskabsplan skal til enhver tid som minimum indeholde:
  - Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
  - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
  - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
  - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser på det eksterne miljø.
36. Planen skal løbende revideres og gennemgås sammen med tilsynsmyndigheden ved det ordinære tilsyn.

3.3 Arealer

37. På egne og forpagtede arealer må der udbringes en gødningsmængde på maksimal 2,3 DE/ha.
38. Den østligste del af mark 37, der er registreret som kulturreng, må gødskes som før 1992 og maksimalt omlægges hvert 7. år.
39. **Dyreholdet må ikke udvides til mere end 1276,3 DE, før det er muligt at afsætte bedriftens resterende 350 DE husdyrgødning. Dette kan være til nytillkomne**

Bilag 1
Alle gældende vilkår
(godkendelsen samt tillæg I, II, og III)

udbringningsarealer og/eller gylleaftalearealer. I begge tilfælde skal arealerne godkendes efter husdyrbruglovens regler. Alternativ kan det være til et biogasanlæg, hvor der er indgået en skriftlig aftale, og under forudsætning af at den afgassede gødning ikke modtages retur.

40. Der skal anvendes et sædskifte, hvor andelen af roer, græs og græsefterafgrøder udgør minimum 1 % ud over det til enhver tid generelle krav for kvægbrug med op til 2,3 DE/ha (pt. 70 %).
13. Ved udbringning af fast husdyrgødning på arealerne nær De Himmerlandske Heder og Navn Sø, skal der ske nedbringning af gødningen indenfor maksimalt 6 timer – uanset afgrødevalg. Det drejer sig om mark nummer: 11-0, 12-0, 117-0, 109-0, 704-0, 710-0a, 710-0b, 710-0c, 710-0d, 711-0a, 711-0b, 711-0c, 712-0 og 713-0 (se kortet i bilag 6).
41. For arealerne anført i vilkår 40 gælder betingelserne som anført i bilag 2 i husdyrbekendtgørelsen.

3.4 Bedst tilgængelige teknik

Staldinventar- og drift

42. Gangarealer, som ikke skræbes automatisk, skal rengøres manuelt mindst 1 gang(e) dagligt.

Ressourceforbrug

43. Bedriften skal gennemgås af energikonsulent inden et år efter godkendelsesdatoen.
44. Mælkekøleanlægget skal minimum 1 gang årligt kontrolleres og vedligeholdes således, at det altid kører energimæssigt optimalt.
45. Ved substitution af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
46. Der skal anvendes LED lys, energisparepærer eller lysstofrør i driftsbygningerne.

3.5 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

47. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og gødningsaftaler eller ansøgning vedrørende enkeltbetalingsordningen opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
48. Driftsstop af skræbeanlægget med angivelse af varighed skal angives i logbog.
49. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med miljøgodkendelsen.

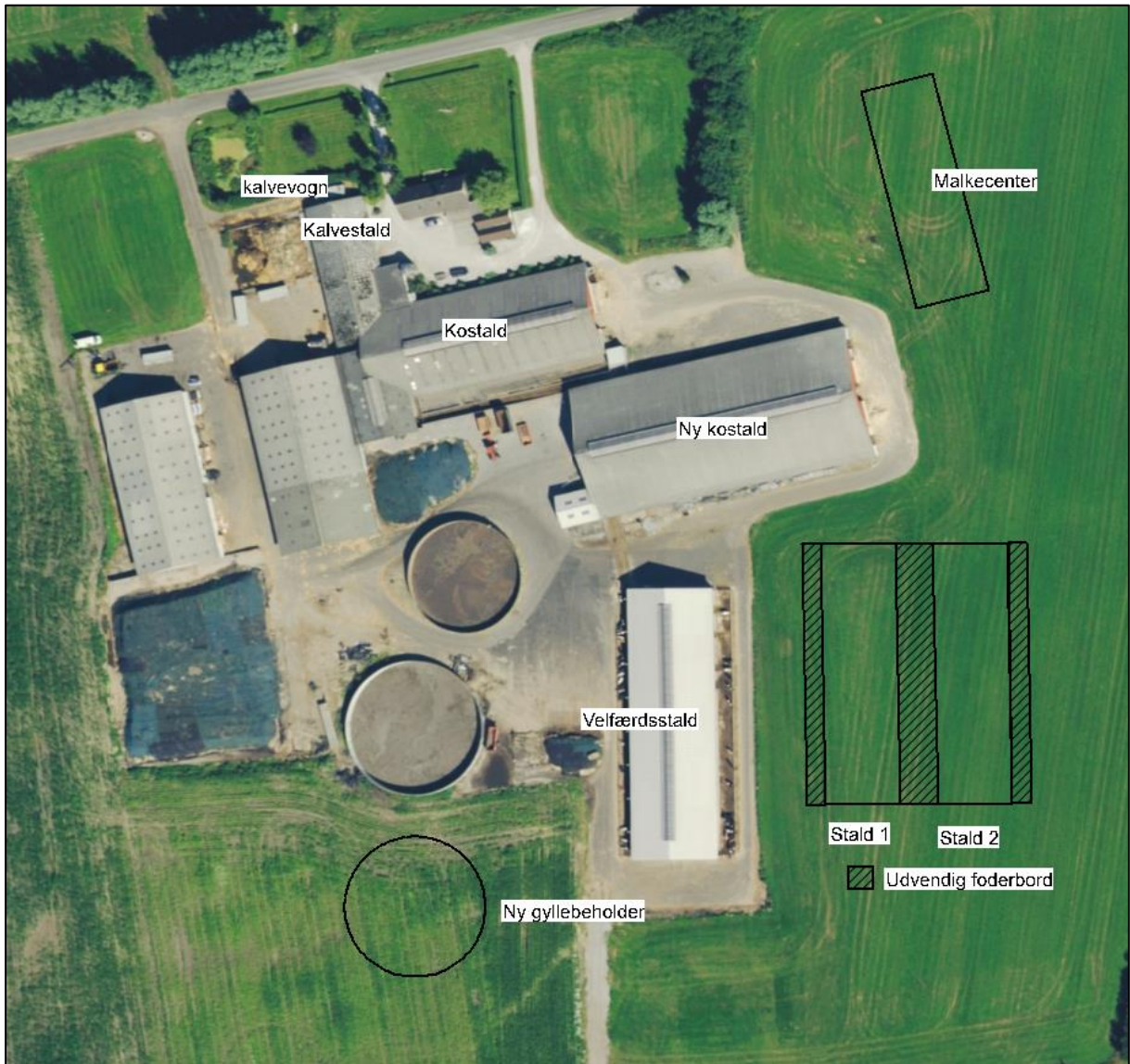
Bilag 1
Alle gældende vilkår
(godkendelsen samt tillæg I, II, og III)

50. **Dato for eftersyn af gyllebeholdere skal noteres i logbogen/driftsjournalen og forevises kommunen ved tilsyn/på forlangende.**

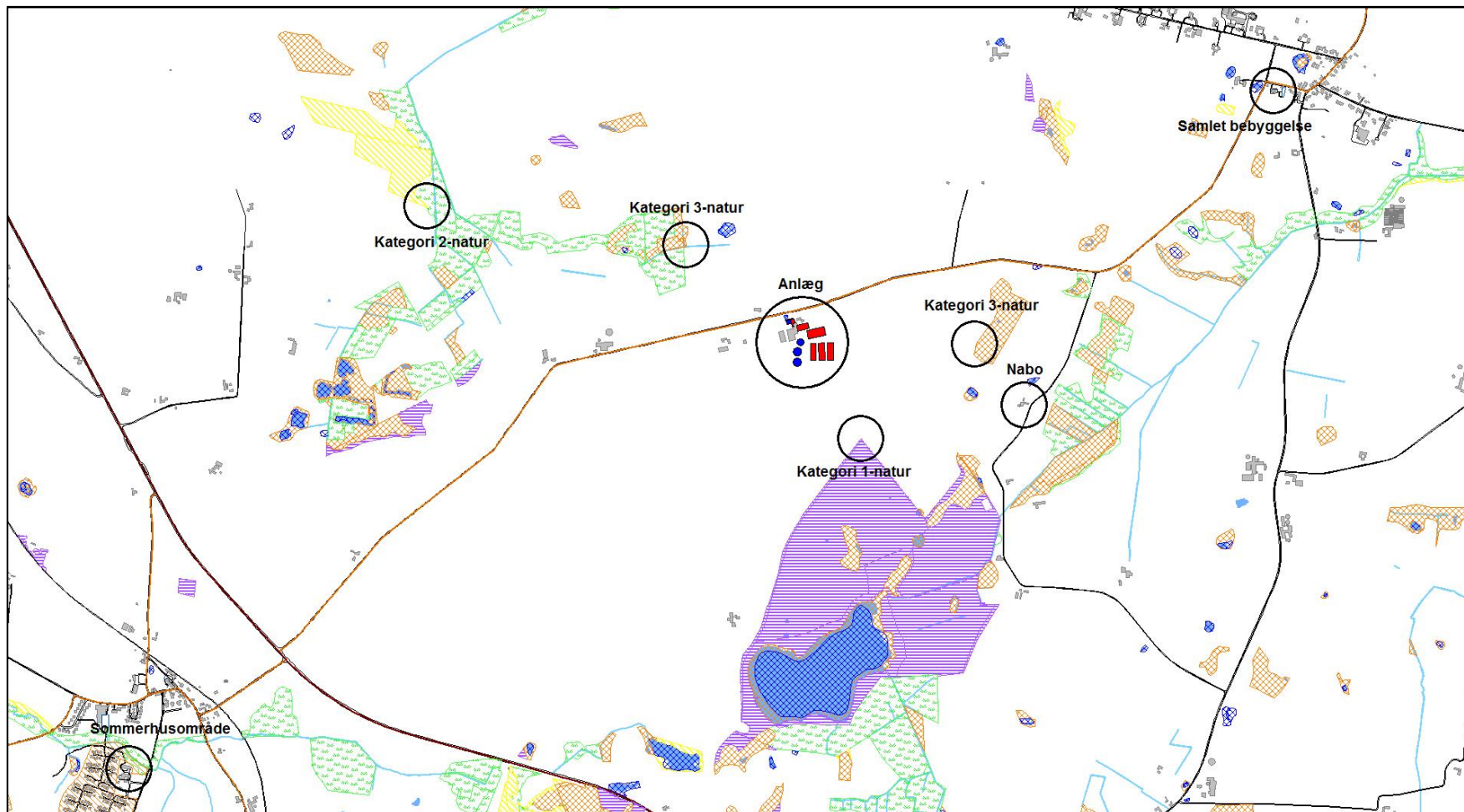
3.6 Ophør

51. Ved ophør af virksomheden skal stalde og opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning som anvendes i overensstemmelse med husdyrbekendtgørelsen.

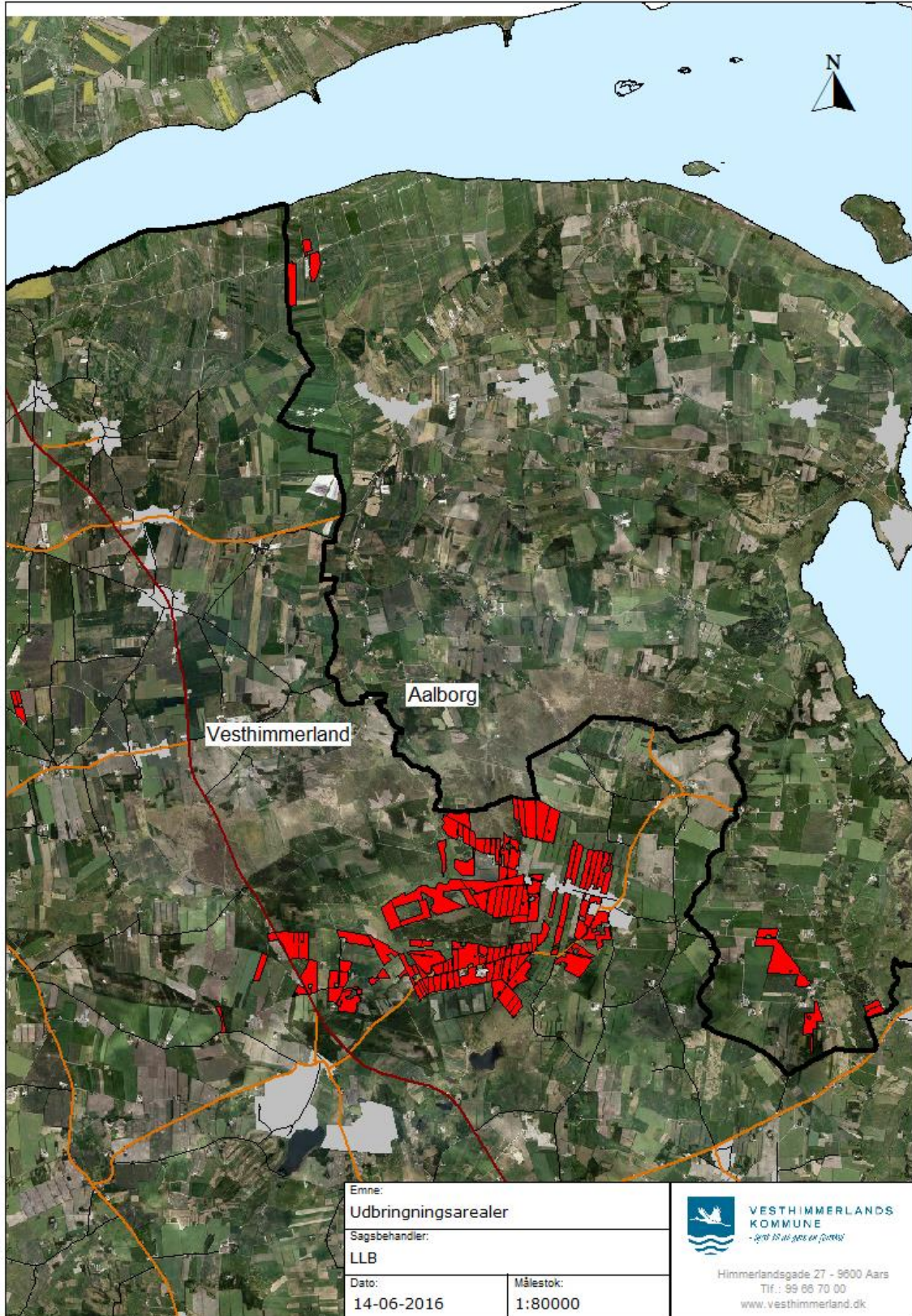
Bilag 2
bygningsoversigt

Bilag 3
Anlæg, natur og naboer

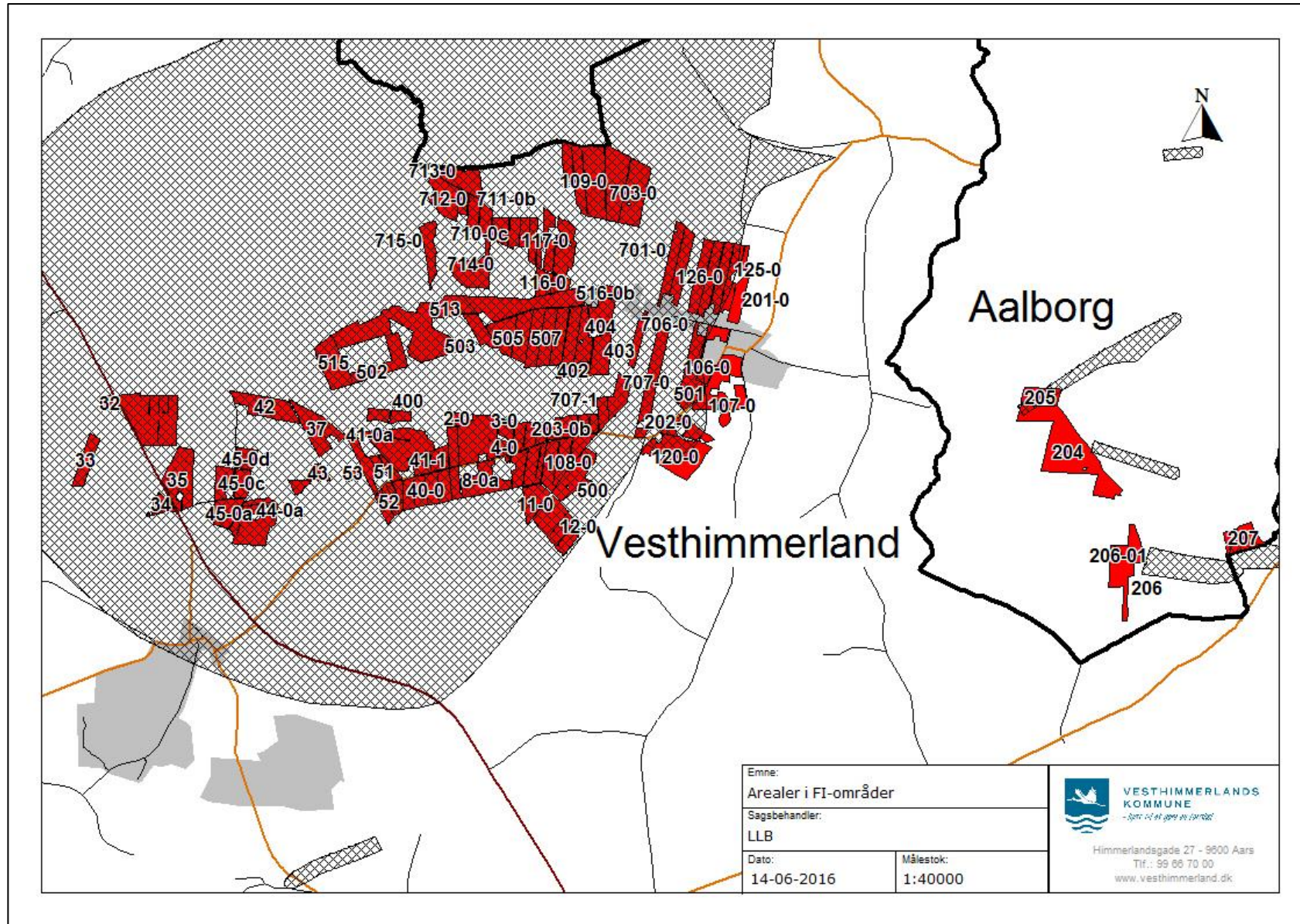

Bilag 4
Udbringningsarealer

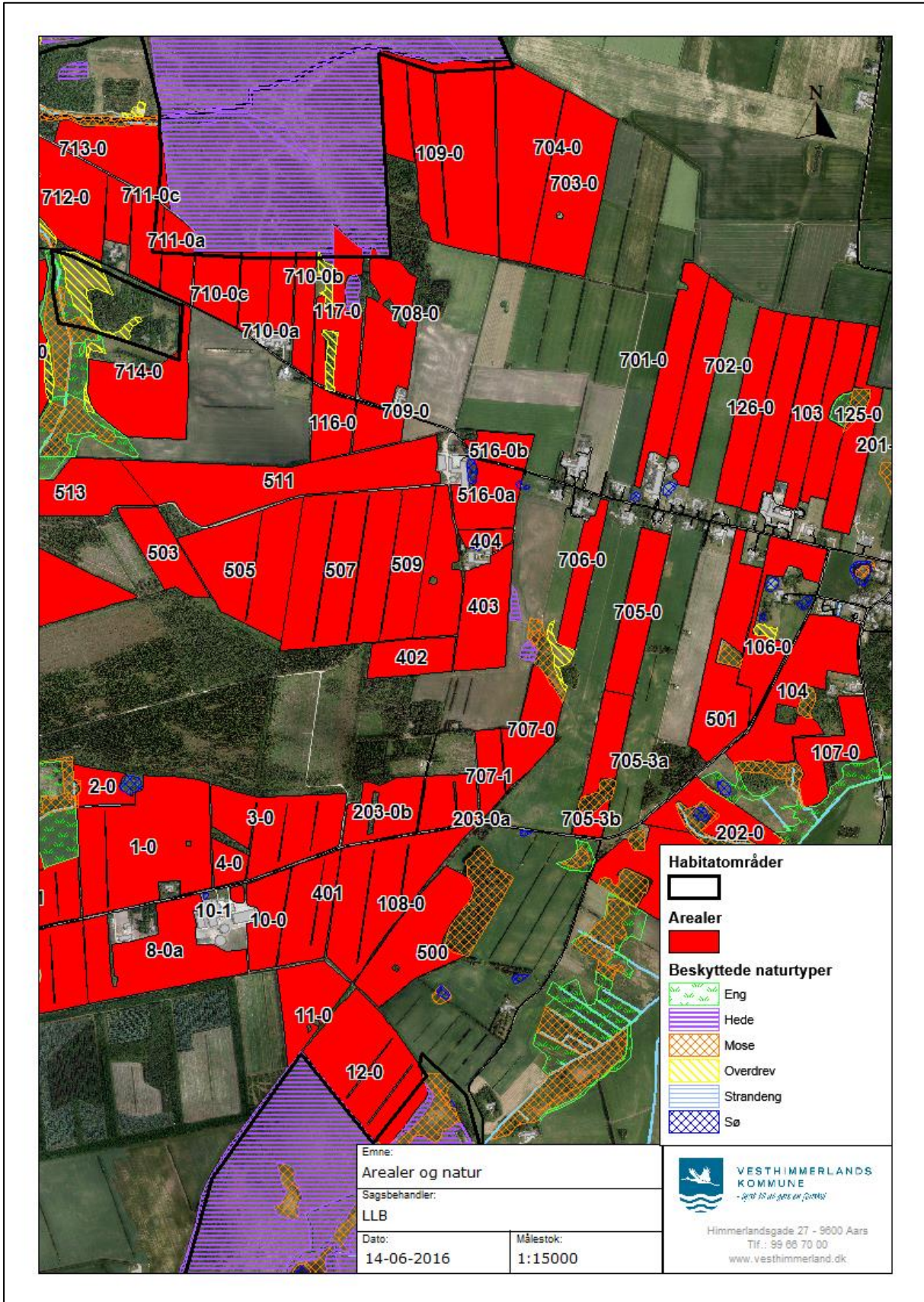

Bilag 5
Udbringingsarealer i følsomme indvindingsområder

Bilag 6
 Udbringningsarealer og følsom natur

27-05-2016

Udtalelse om arealer i Aalborg kommune i forbindelse med § 12, stk. 3 tillægsgodkendelse på husdyrbruget på Doverhøjvej 15, 9600 Aars – Vesthimmerlands kommune

Vesthimmerlands Kommune har den 4. maj 2016 bedt om Aalborg Kommunes udtalelse i forbindelse med tillæg til miljøgodkendelse (§12, stk. 3) af husdyrbruget på Doverhøjvej 15, 9600 Aars.

Omkring 71 ha af udbringningsarealerne ligger i Aalborg Kommune (mark numrene 204, 205, 206, 206-1, 207, 301, 302 og 303).

Ejerforholdene for arealerne i Aalborg Kommune er som følger:

- Mark nr. 204, 205, 206, 206-1 og 207: Niels Jacob Jacobsen, Ejdrupvej 42, 9240 Nibe
- Mark nr. 301, 302 og 303: Kurt Holm Andersen, Bollerupvej 76, 9240 Nibe

Natur

Ingen af de udbringningsarealer, der ligger i Aalborg Kommune, er vejledende registreret som beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3, ligger i Natura2000 område eller er omfattet af en fredning.

Det nærmeste Natura 2000-område (*Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal; Habitatområde nr. 15*) ligger umiddelbart op til eller i en afstand af ca. 1000 meter øst for arealerne. Udbringningsareal 207, som ligger umiddelbart op til habitatområdet, skråner svagt mod øst, men da der både er en landevej og en husgrund imellem marken og ådalen, vurderes det, at der ikke er risiko for afløb til habitatområdet. Det vurderes derfor, at det ikke vil medføre en negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ved udbringning af husdyrgødning på arealerne.

Aalborg Kommune vurderer, at det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at projektet ikke vil medføre skadelige virkninger fra udbringningsarealerne på internationale naturbeskyttelsesområders integritet og overordnede bevaringsmålsætning. For den øvrige natur, omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, i eller udenfor Natura 2000-området, samt for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV vurderes det, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning fra udbringningsarealerne.

Der er ikke kendskab til forekomst af rødlistearter, særlige ansvarsarter i nærheden af anlægget eller udbringningsarealerne. Der er til gengæld kendskab til en udbredt forekomst af bilag IV-arten spidssnudet frø i vandhuller i umiddelbar nærhed af alle fem sydlige udbringningsarealer. Alle disse udbringningsarealer er regulære marker, og der er en pæn buffer på 10-20 m mellem vandhullerne med spidssnudet frø/stor vandsalamander og selve udbringningsarealerne. Det vurderes derfor, at ingen beskyttede

naturarealer, som kunne være leve-, yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter, vil blive påvirket af det ansøgte projekt.

Overfladevand

Fosfor

Omkring 51 ha af udbringningsarealerne (mark nr. 204, 205, 206, 206-1 og 207) afvander til Natura 2000 område overbelastet med fosfor. Arealerne har dog P-klasse 0, da der ikke er tale om lerjord, og da arealerne ikke er drænet lavbund.

Nitrat

Alle udbringningsarealerne i Aalborg kommune ligger uden for nitratklasse 1, 2 og 3. Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at kravet til N-udvaskningen generelt set er overholdt med de anvendte virkemidler.

Vandløb

Det målsatte vandløb Dybvad Å løber øst for mark 302. Vandløbet er B2/B3-målsat (Opholds- og opvækstvand for laks/Karpefiskevand). Der udbringes ikke husdyrgødning på arealer, der hælder kraftigt ned mod vandløb.

Habitatområder

Omkring 20 ha af udbringningsarealerne i Aalborg kommune afvander til Nibe-Gjøl bredning, mens ca. 51 ha afvander til Halkær Bredning. Både Nibe-Gjøl Bredning og Halkær Bredning er dele af Habitatområde nr. 15 *Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal*. Nibe-Gjøl Bredning er for størstedelens vedkommende udpeget som naturtype 1110 (Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand) eller 1160 (Større lavvandede bugter og vige), mens hele Halkær Bredning er udpeget som naturtype 1160 (Større lavvandede bugter og vige). I Nibe-Gjøl Bredning og i Halkær Bredning findes kvælstof- (og fosfor-) følsomme plante- og dyrearter/naturtyper.

I Natura 2000 basisanalysen for Nibe-Gjøl Bredning og Halkær Bredning vurderes de marine naturtyper 1110 og 1160 til forsat at være truet af eutrofiering.

Det fremgår desuden af Miljøministeriets vandplan for områderne, at miljømålslovens miljømål *god tilstand* – bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet – ikke er opfyldt i områderne. Kommunen finder derfor, at enhver yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrlovens §§ 10, 11 eller 12, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et væsentligt, jf.

Habitatbekendtgørelsen. Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et habitatområde væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets påvirkninger under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område.

Aalborg Kommune går ud fra, at Vesthimmerlands Kommune laver en samlet vurdering af tilstanden i området samt det aktuelle projekts eventuelle påvirkninger af vandområdet i forhold til habitatbekendtgørelsen og efter Miljøstyrelsens vejledning.

Grundvand

Omkring 5 ha af udbringningsarealerne i Aalborg kommune ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder. Der er tale om dele af 4 marker (204, 205, 206 og 207). Der er to udbringningsarealer, der ligger delvist inden for indvindingsoplandene til Ejdrup Vandværk og Skørbæk Vandværk. Udvaskning af nitrat fra rodzonen er beregnet til 56 mg/l, og der er ingen merbelastning i forhold til nudrift.

Udbringningsarealerne ligger i et område, hvor Aalborg Kommune har modtaget den statslige kortlægning, men ikke har udarbejdet en indsatsplan (situation 3). Det forventes, at der vedtages en indsatsplan for hele Nibe-område ultimo 2017.

Det fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, Beskyttelsesniveauet i forhold til grundvand, situation 3, at
*"Tilladelsen eller godkendelsen skal som minimum fastsætte vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen.
Er der foretaget en zonerig (statslig kortlægning) af det nitratfølsomme indvindingsområde, men ikke udarbejdet en indsatsplan for området, skal det vurderes konkret, om der skal stilles vilkår af hensyn til grundvandsbeskyttelsen, jf. bilag 4, nr. 3."*

Det er oplyst, at der ikke sker en merbelastning ved den ansøgte udvaskning af nitrat i forhold til nudrift. Det er ligeledes oplyst, at det ansøgte niveau for nitratudvaskning ikke overstiger udvaskningen som følge af planteavl.

De to udbringningsarealer, der ligger inden for Ejdrup Vandværks og Skørbæk Vandværks indvindingsoplande, ligger ikke i nærområdet til deres borer.

Aalborg kommune vurderer derfor i den konkrete sag, at beskyttelsesniveauet i forhold til husdyrloven er overholdt. Med baggrund i den forholdsvis lave udvaskning af nitrat og afstanden til indvindingsboringerne, vurderes det ligeledes, at der ikke skal stilles yderligere vilkår af hensyn til grundvandsbeskyttelsen for arealerne i Aalborg kommune.

Der er som nævnt 2 vandværker, hvis indvindingsoplande overlapper med udbringningsarealerne i Aalborg kommune. Der er tale om Skørbæk Vandværk, der kan kontaktes ved Niels Jensen, Herredsvej 1, 9240 Nibe, og Ejdrup Vandværk, der kan kontaktes ved Hans Martin Lausten, Ågade 23, 9240 Nibe.

Øvrige bemærkninger

Aalborg Kommune har i øvrigt ikke bemærkninger til anvendelse af arealerne.

Aalborg Kommune skal bede om at denne udtalelse indsættes i Vesthimmerlands Kommunes afgørelse i sin helhed (evt. som bilag), og vil samtidig bede om at få tilsendt den endelige afgørelse i sagen. Det kan oplyses, at Aalborg Kommunes LandMiljø har brugt 4 timer på behandling af sagen.

Tidsforbruget fordeler sig som følger:

9. maj 2016 – 0,5 time; 10. maj 2016 – 0,5 time; 12. maj 2016 – 2,0 timer;
13. maj 2016 – 0,5 timer; 27. maj 2016 – 0,5 time.

Venlig hilsen
Nina Harbo
Landinspektør
9931 2157
nina.harbo@aalborg.dk